

BÆRUM
KOMMUNE

LDIP

Som verktøy for å sikre økonomisk bærekraft.

Sammen skaper vi fremtiden

MANGFOLD - RAUSHET - BÆREKRAFT

Langsiktig drifts og investeringsplan (LDIP)

Kommuneloven er grunnlaget for LDIP

- ▶ *«Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.»*
- ▶ *«...på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko...»*
- ▶ *«...samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.»*

- ▶ Vi har omsatt dette i handlingsregler i form av finansielle måltall og regler for forvaltning av økonomi, finanser og gjeld
- ▶ LDIP ble første gang utarbeidet i 2014.

Hvorfor LDIP i Bærum?

Svært mange utbyggingsområder, mange ønsker om nye prosjekter.

Stor geografisk spredning.

Lite/ingen ledig kapasitet i eksisterende sosial infrastruktur

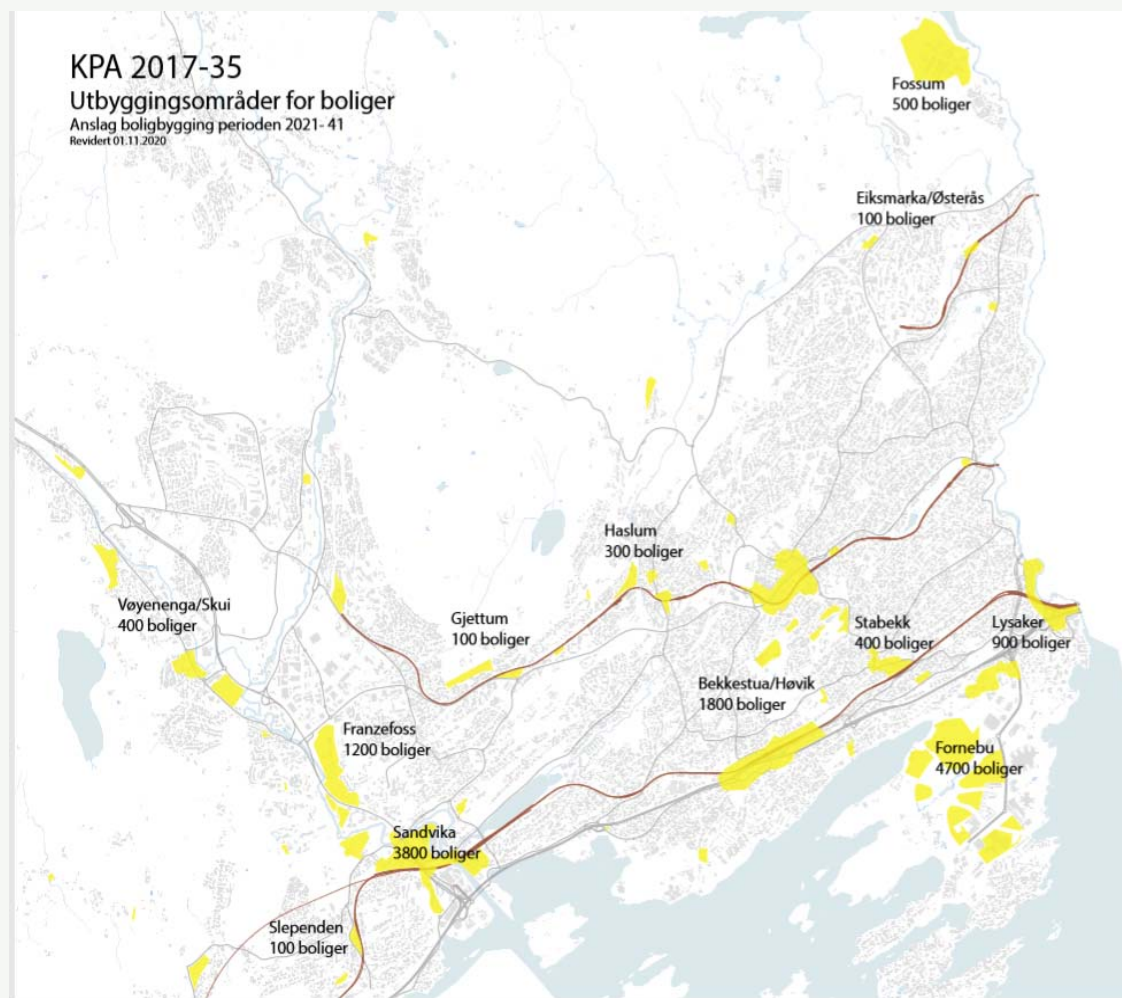
Fornebu og Fossum må bygges fra «bunnen av».

Byutvikling både i Sandvika, på Bekkestua, på Fornebu og ved Lysaker.

Store utbygginger av annen infrastruktur: E16, E18 og Fornebubane.

Stor fremtidig arealreserve i Avtjerna.

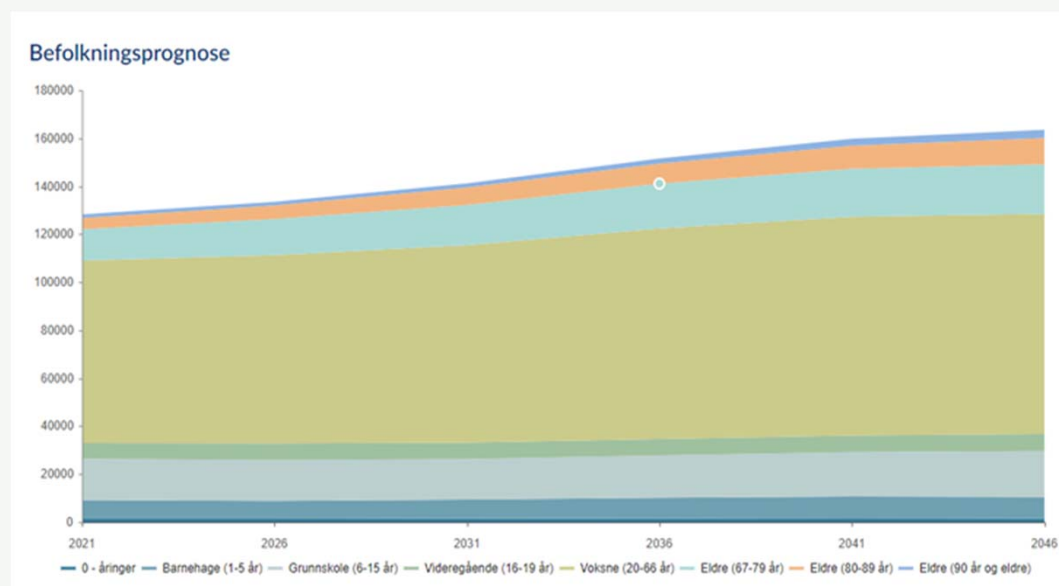
Behov for tydelig prioritering av utbyggingsområdene!

Stegene i en LDIP prosess

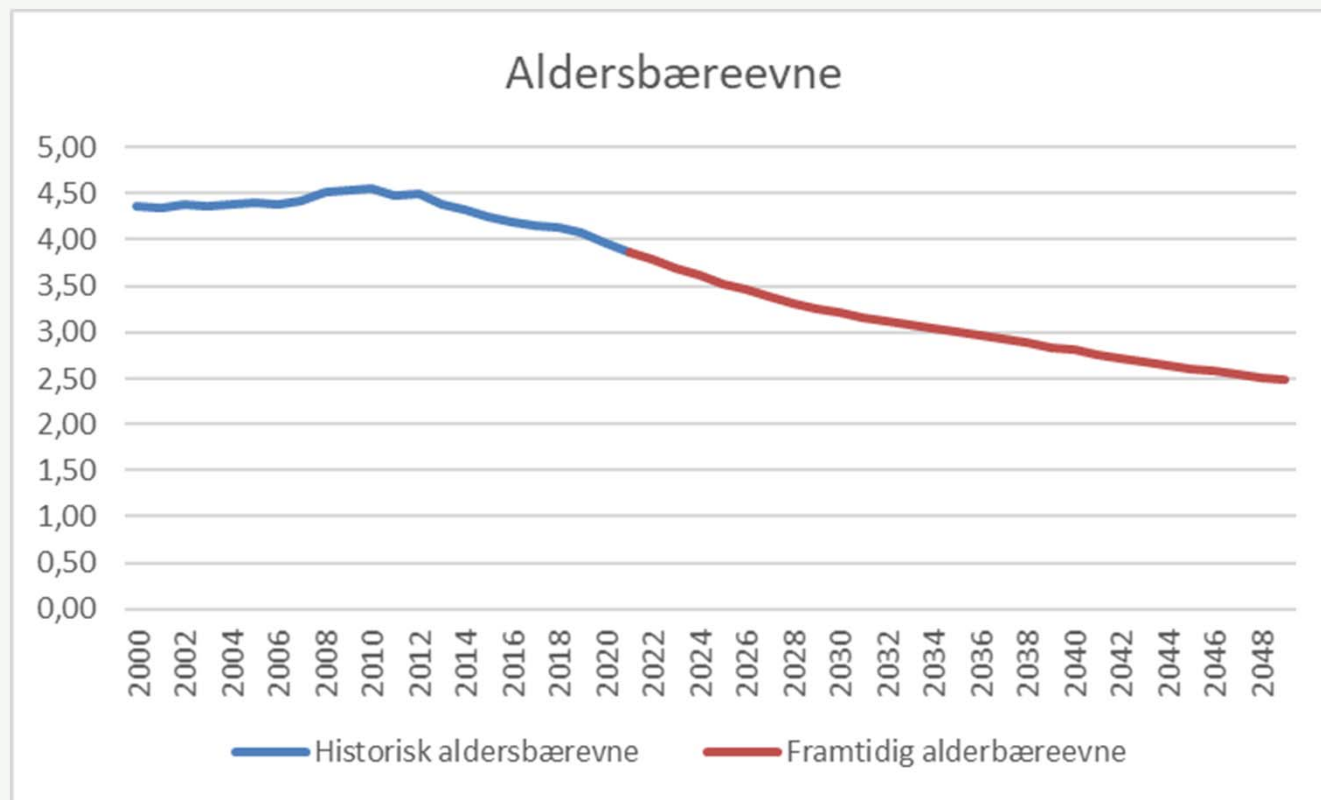

Bæringene blir flere - og eldre

	2021 Absolutte tall	2026 Prosentvis endring fra 2021	2031 Prosentvis endring fra 2021
0 + åringer	1 326	-0,2 %	6,3 %
Barnehage (1-5 år)	7 868	-3,8 %	1,2 %
Grunnskole (6-15 år)	17 166	-0,9 %	-1,2 %
Videregående (16-19 år)	6 563	4,6 %	3,6 %
Voksne (20-66 år)	76 074	3,2 %	8,2 %
Eldre (67-79 år)	13 105	15,3 %	27,9 %
Eldre (80-89 år)	4 696	21,4 %	54,4 %
Eldre (90 år og eldre)	1 435	0,6 %	15,9 %
Total (absolutte tall)	128 233	133 449	141 153

Aldersbæreevne

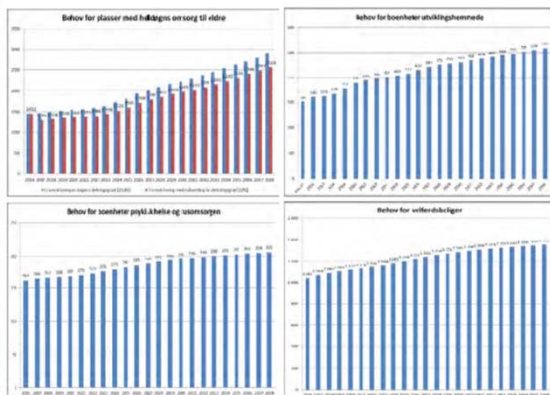
Aldersbæreevne:

Hvor mange i aldersgruppen 20-66 år det er i forhold til aldersgruppen +67 år.

Faller fra 4,4 i begynnelsen av 2000 tallet til 2,5 i slutten av perioden. Gir færre hender til å levere tjenestene og lavere skatteinntekter.

Vekst motvirker noe av fallet, men kan ikke løse dette.

Behovsanalyse for bo- og behandlingssentre, omsorgsboliger og velferdsboliger 2017-2036

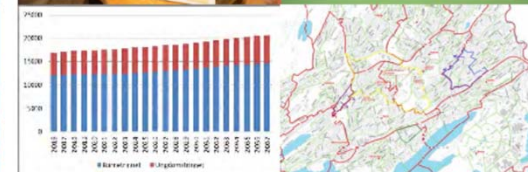
Vedtatt av kommunestyret 21. juni 2017

Barnehagebehovsanalyse 2016-2035

Vedtatt av kommunestyret 1. mars 2017

Skolebehovsanalyse 2018-2037

Rådmannens forslag,
25.04.2018

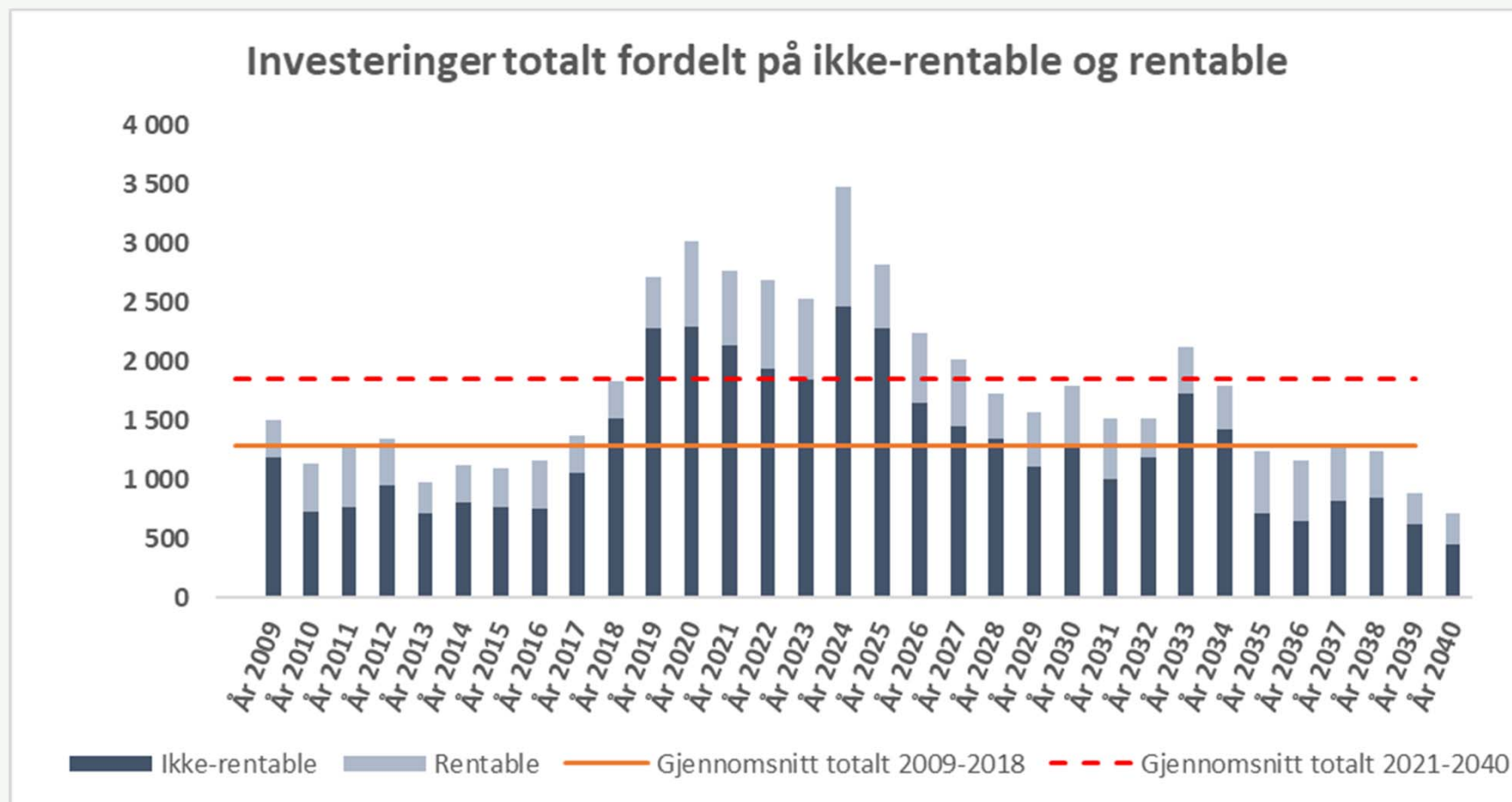
Hva fører behovsanalysene til?

- ▶ Avklart investeringsbehov
- ▶ Omstruktureringer/større enheter
- ▶ Nedleggelse
- ▶ Sammenslåinger
- ▶ Håndtering av inntaksområder (skole og barnehage)
- ▶ Forutsigbarhet for innbyggere, tjenestene, utbyggere osv.
- ▶ Fristiller tomter og avklarer fremtidige tomtebehov
- ▶ Godt grunnlag for rekkefølgekrav, likeverdig behandling av utbyggere

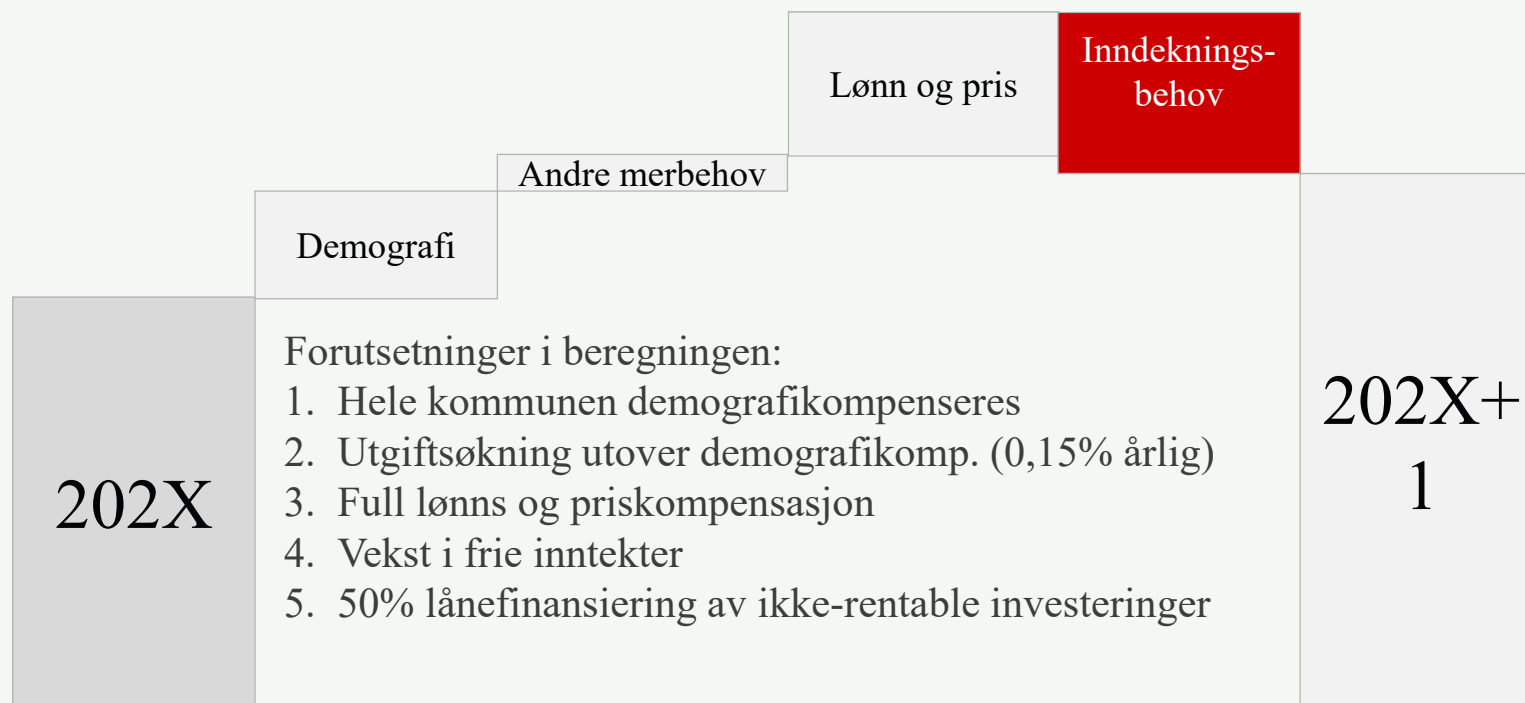
Høy befolkningsvekst -> oppdatering hvert tredje år!

Analysene har gitt politisk trygghet til å gjøre endringer!

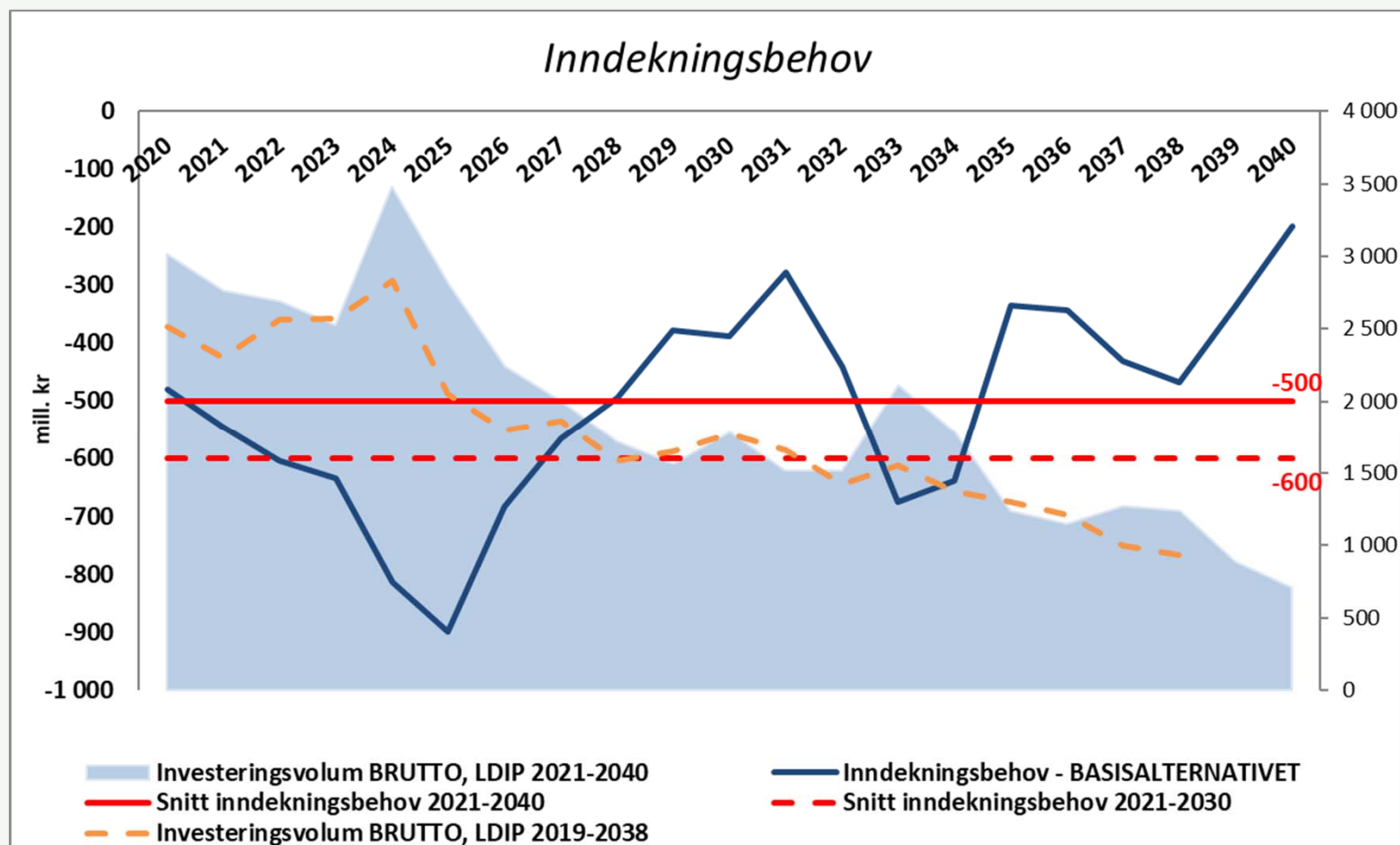
Ekstraordinær investeringsaktivitet

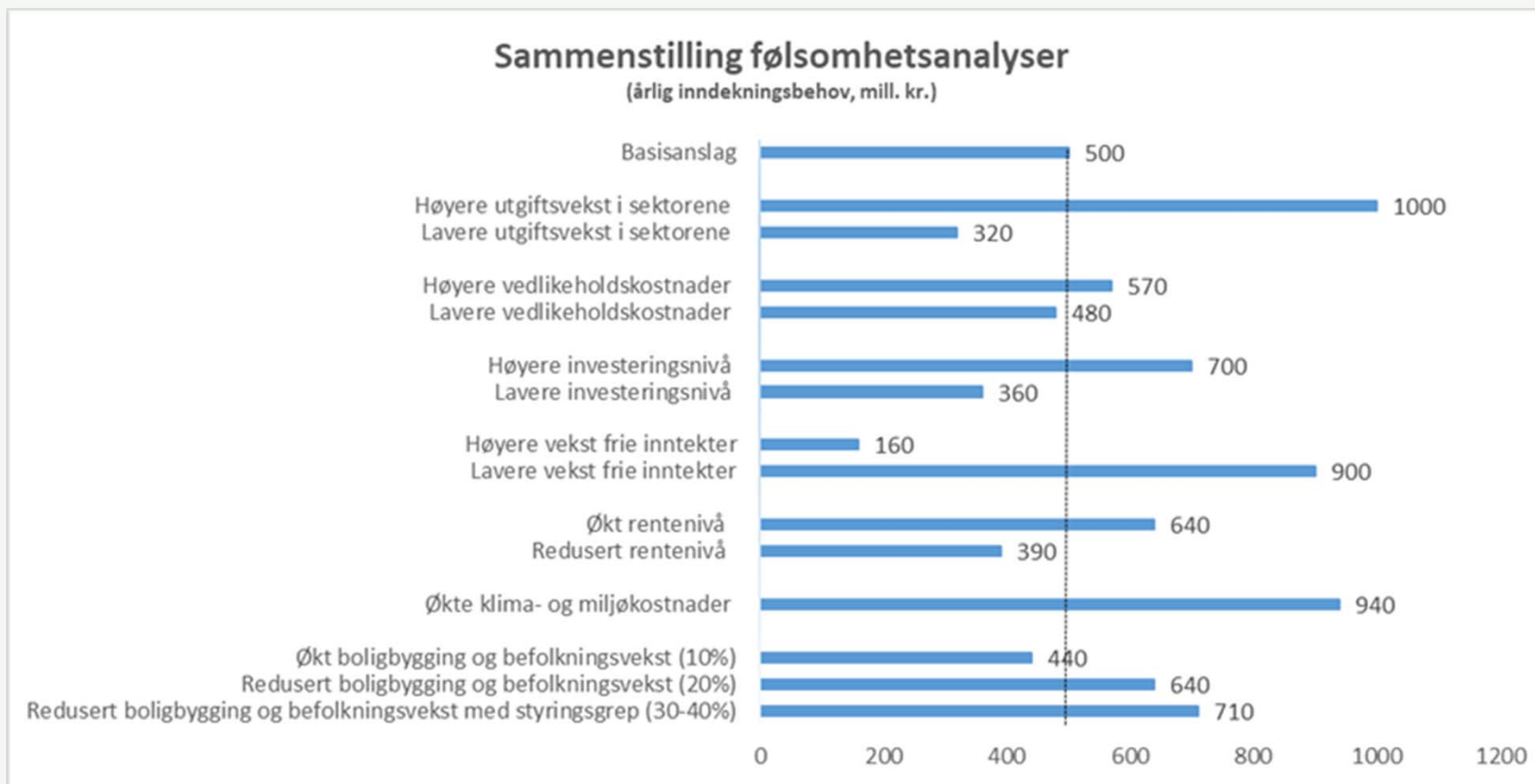
Driftsanalysen

Det samlede økonomiske utfordringsbildet

Usikkerheten - følsomhetsanalysene

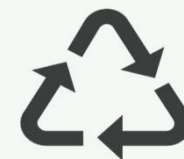
Figuren viser hvordan faktorene hver for seg kan påvirke inndekningsbehovet.

Hvordan har vi tatt tak i utfordringsbildet?

- ▶ Kan investeringsnivået reduseres?
 - ▶ Investeringsreduksjonsprosjekt -15%, kritisk gjennomgang av alle investeringer

1. Mindre ledig kapasitet

2. Gjenbruk og sambruk

3. Flere friske år

4. Prioritering av områder og offentlige rom

5. Jevnlig gjennomgang av samlebevilgninger

6. Alternative finansieringsmåter og eiermodeller

- ▶ Hva er potensialet for økonomisk omstilling i kommunens tjenester?
 - ▶ Krav til omstilling av tjenestene, generelle og spesifikke kutt

Tabell 3.9: Kostnadsreducerende tiltak i forhold til budsjett 2020 etter Økonomimelding I 2020:

Drift, mill. kr	Budsjettramme	Budsjett	Handlingsprogram		
	2020	2021	2022	2023	2024
Barn og unge	3 075,6	-61,3	-71,5	-71,6	-71,9
Bistand og omsorg	3 221,8	-96,3	-123,3	-139,3	-156,1
Miljø, idrett og kultur	600,4	-18,4	-29,5	-36,2	-40,7
Organisasjon, styring og utvikling	1 132,5	-32,8	-34,8	-43,9	-46,5
Uspesifiserte tiltak				-33,3	-109,1
Sum kostnadsreducerende tiltak		-208,9	-259,1	-324,3	-424,3

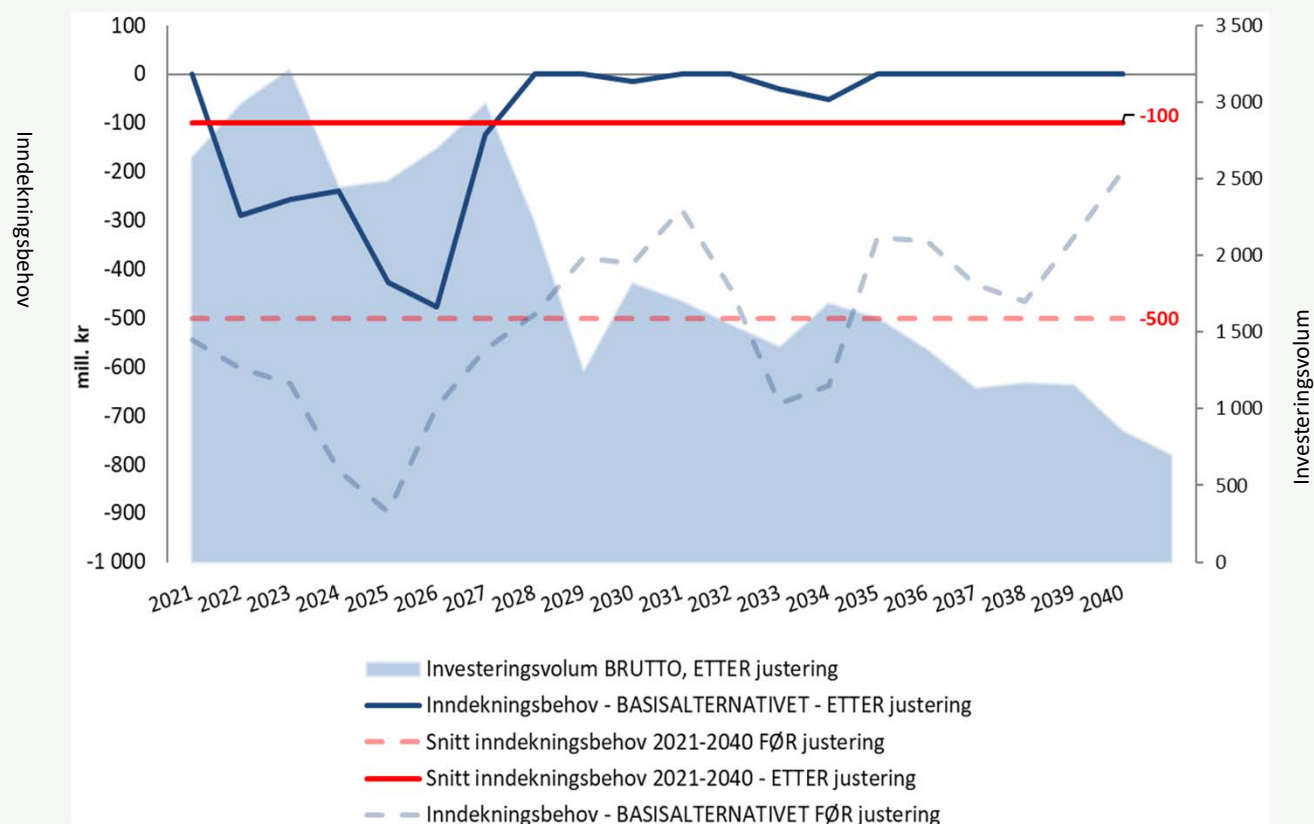
- ▶ Hvor store reserver trenger kommunen på kort og lang sikt?
- ▶ Hvilke andre tiltak er aktuelle uten for stor risiko, slik som å øke avdragstiden på lån og redusere kravet til egenkapital-finansieringen i årene med høye investeringer?

Oppdatert analyse viser redusert inndekningsbehov

LDIP viser positive resultat av de grep som er tatt hittil, og som ligger til grunn for ny Budsjett og økonomiplan.

Årlig omstillingsbehov er redusert fra 500 til 100 mill.

Tiltakene har ulik status, fortsatt behov for stort fokus på konkretisering og gjennomføring.

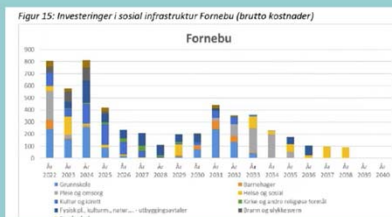

Hvordan ønsker vi å bruke Framsikt i forbindelse med LDIP?

Langsiktig drifts- og investeringsplan (LDIP)

- Mulighet for å planlegge i et 20-årsperspektiv

- Utvikles i tett dialog med Bærum
- Utvikles fra høsten 2021 og ferdigstilles våren 2022
- Skal kunne ta ut som eget dokument eller som vedlegg til økonomiplanen
 - Tabeller som viser investeringer i 20 år
 - Grafer som viser investeringsrammer i 20 år
 - Forskriftsskjema § 5-5 Bevilgninger investering i 20 år
 - Kapittel om befolkningsutvikling: grunnkrets, delområder eller kommune ut fra datatilgang

Framsikt

- ▶ Presentere befolkningsprognosen
- ▶ 20 årig investeringsplan med finansiering
- ▶ Tabeller og grafer som viser investeringene
- ▶ Driftsanalysen (fremskrivning av utgifter og inntekter)
- ▶ Følsomhetsanalyser
- ▶ Dokumentproduksjon i web format